PRZEGLĄD PRASY Z. S. R. R. I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Dodatek do Nr. 44 Codziennego Biuletynu Wydziału Prasowego M. S. Z.

Warszawa, piątek 22 lutego 1929 r.

Z. S. R. R. A SPRAWY ZAGRANICZNE.

POLSKA A NIEMCY.

Izwiestja, 16.II, omawiając aresztowanie byłego posła na sejm górnośląski Ulitza, oświadczają, iż aresztowanie to stanowi wymowną ilustrację sytuacji, w jakiej znajdują się mniejszości narodowe w Polsce. Jest to polityka „zniszczenia mniejszości narodowych", jest to zastosowanie względem Niemców tej polityki, która na kresach wschodnich Polski doprowadziła do wielkich procesów sądowych i do rozgromienia wszystkich organizacyj białoruskich i ukraińskich. Przez aresztowanie Ulitza w przededniu rozważania kwestyj mniejszościowych w Lidze Narodów, Polska ponownie zamanifestowała brak szacunku do tej instytucji.

Prawda, 16.II. omawia rozwiązanie sejmu śląskiego i aresztowanie b. posła Ulitza. Jest to, zdaniem pisma, rękawica rzucona przez Polskę Niemcom i mniejszości niemieckiej w Polsce. Polska będzie usiłowała udowodnić „Volksbundowi" zdradę i wykorzystać okoliczność tę na forum Ligi Narodów. Sądzić należy, iż wynikiem tej taktyki rządu polskiego będzie obostrzenie stosunków polsko-niemieckich.

RUMUNJA A Z. S. R. R.

Prawda, 19.II. donosi, iż 17.II. w uniwersytecie komunistycznym mniejszości narodowych Zachodu w Moskwie rozpoczęły się obrady plenum rady wszechsowieckiego towarzystwa besarabczyków. Członek prezydjum rady Lewenson ogłosił sprawozdanie z działalności rady towarzystwa za okres 10 miesięcy, które upłynęły od chwili zwołania drugiego zjazdu besarabczyków w ZSRR. Między innemi mówca oświadczył, iż zagadnienie besarabskie skupia nadal uwagę urzędowej dyplomacji i społeczeństwa. Protokół moskiewski nie zmienia w niczem stosunku rządu ZSRR. do zagadnienia Besarabji. Również niezmienione pozostają zadania towarzystwa besarabczyków.

PAKT KELLOGG'A A ZSRR.

Komsomolskaja Prawda, 14.II. oświadcza, iż twórcy paktu Kellogga przystępują do opracowania komentarzy do tego aktu. Do parlamentu Stanów Zjednoczonych wpłynął wniosek o ogłaszaniu przez Stany blokady wszystkich państw, które złamią postanowienia paktu. Wniosek ten dąży do utrwalenia amerykańskiej światowej hegemonji gospodarczej i politycznej. Pod pretekstem zakazu dostarczania broni państwom, które złamią postanowienia paktu Kellogga, Ameryka będzie mogła zarządzić blokadę każdego kraju, w którym wybuchnie akcja przeciwko imperjalistom.

UREGULOWANIE KWESTJI RZYMSKIEJ.

Prawda, 14.II. w art. p. t. „Sojusz krzyża i kija" omawia rozwiązanie kwestji rzymskiej, oświadczając, iż wpływy Kościoła oddane zostały przez porozumienie rzymskie na usługi faszystowskiego imperjalizmu włoskiego.

CHINY A ZSRR.

Komsomolskaja Prawda, 14.II. omawiając zamach na konsula generalnego ZSRR. w Charbinie, zarzuca prasie angielskiej inspirowanie białogwardyjskich zamachów na życie urzędników sowieckich w Mandżurji. Pismo jest zdania, iż tolerancyjny stosunek władz chińskich do zamachowców emigracyjnych płynie ze „wskazówek Londynu".

Prawda, 14.II. oświadcza, że zamach w Charbinie nie stanowi bynajmniej przypadku, jak to usiłują dowieść pisma białogwardyjskie i chińska prasa urzędowa. Strzały w Charbinie stanowią wynik systematycznego teroru w stosunku do wszystkich instytucyj sowieckich w obrębie kolei wschodnio-chińskiej. Przestępcy białogwardyjscy pewni są zupełnej bezkarności. Sytuacja ta nie może być tolerowana w dalszym ciągu. Normalne stosunki istnieć będą mogły dopiero wtedy, gdy przestępca, który dokonał zamachu, będzie ukarany wraz ze wszystkimi współwinnymi.

SPRAWY WEWNĘTRZNE.

ŻYCIE PARTYJNE.

Prasa sowiecka, 19.II. ogłosiła w rubryce wiadomości bieżących jednobrzmiący komunikat ajencji „Tass" następującej treści: „L. D. Trocki wydalony został z granic ZSRR. pod zarzutem działalności przeciwsowieckiej na podstawie uchwały specjalnej narady OGPU. Wraz z nim, zgodnie z jego życzeniem, wyjechała jego rodzina".

Prawda, 14.II. ogłasza uchwałę plenum okręgowego komitetu partji w Charkowie w sprawie opozycji. Uchwała stwierdza, iż opozycja prawicowa dopuszcza się oportunistycznej i oszczerczej krytyki przywódców partji, naśladując w tych osobistych wycieczkach przeciwko wodzom partji wszystkie inne odłamy opozycji. Uchwała wzywa partję do bezwzględnej walki z opozycją prawicową.

SPRAWY GOSPODARCZE.

Komsomolska Prawda, 14.II. wzywa społeczeństwo sowieckie do zwrócenia uwagi na stan kampanji skupu zboża. Wyniki skupu w styczniu r. b. były o 32,8% gorsze od wyników skupu w grudniu ub. r. Gdy w styczniu ub. r. państwowe instytucje administracyjne zgromadziły 1.283 tysiące ton zboża, w styczniu r. b. zgromadzono 979 tysięcy ton. Na Ukrainie i na Kaukazie północnym przebieg kampanji był naogół niepomyślny ze względu na zeszłoroczny nieurodzaj i cały ciężar kampanji spoczywał na Syberję. W ciągu zimowych miesięcy ub. r. kampanja skupu miała na Syberji przebieg pomyślny. Państwowe instytucje aprowizacyjne zgromadziły 1096 tysięcy ton, gdy przez ten sam okres zgromadzono na Syberji podczas ubiegłej kampanji tylko 692 tysiące ton. W styczniu nastąpiło jednak poważne pogorszenie się sytuacji. Gdy w grudniu ub. r. syberyjskie instytucje aprowizacyjne zebrały 308 tysięcy ton, w styczniu r. b. zebrano zaledwie 160 tysięcy, zaś w lutym nastąpiło dalsze pogorszenie sytuacji. Wszystkiego zgromadził rząd sowiecki od poczatku kampanji 4.250 tysięcy ton zboża, gdy w r. ub. zgromadzono przez ten sam okres 5.889 tysięcy ton. Fatalnie przedstawia się sytuacja z zakupem żyta, którego zgromadzono zaledwie 762 tysiace ton. Pismo wzywa instytucje aprowizacyjne i sowiecką opinję do zastosowania natychmiastowej akcji zapobiegawczej w celu poprawienia sytuacji.

Prawda, 14.II. donosi o wprowadzeniu t. zw. książeczek chlebowych we wszystkich miastach BSRR. Pismo stwierdza, iż pewne ograniczenia sprzedaży chleba istniały na Białorusi sowieckiej poczynając od miesięcy letnich 1928 roku.

Prawda, 15.II. donosi o wprowadzeniu t. zw. książeczek chlebnych w Charkowie.

NOTATKI I INFORMACJE

RÓŻNE.

Dni, 17.II. ogłosiły p. t. „Warszawska parada separatystów", przedruk z ukraińskiego pisma paryskiego „Tryzub". Przedruk ten stanowi sprawozdanie z drugiego zjazdu delegatów emigracji ukraińskiej w Polsce, odbytego w Warszawie z udziałem ukraińskich generałów Salskiego, Bazylskiego, Kuszcza i innych. Pierwsze przemówienie na zjeździe wygłosił poseł Kalinowski, który oświadczył w imieniu demokracji polskiej, iż demokracja ta śledzi uważnie przebieg walk wyzwoleńczych narodu ukraińskiego i pewna jest, iż wyzwolenie to nastąpi w bliskiej przyszłości. Następnie przemawiali: Imnadze — w imieniu emigracji ukraińskiej, Sulatycki — w imieniu rządu kubańskiego, Frołow — w imieniu kozaków dońskich, Ihaki w imieniu tatarów, Łotocki, gen. Salski i Smal-Stocki — w imieniu rządu ukraińskiej republiki ludowej. Zjazd wysłuchał stojąc orędzia prezydenta tej republiki Lewickiego i wezwał w swych uchwałach sąsiadujące z ZSRR. państwa i całą Europę zachodnią do wspomożenia Ukrainy w jej walce przeciwko imperjalistycznej Moskwie i do wspólnej obrony wyzwolonych z pod władzy Moskwy terytorjów w przyszłości. W komentarzach do tego sprawozdania pismo oświadcza, iż wspólna akcja wszystkich separatystów nie dziwi nikogo, lecz dziwnym wydaje się udział posła Kalinowskiego w obradach zjazdu. Pismo wzywa PPS. aby wypowiedziała się w tej sprawie. W art. wst. pióra Kiereńskiego pismo zarzuca Polsce, Lewickiemu, Wiktorowi Czernowowi i pretendentowi do tronu rosyjskiego w. ks. Cyrylowi dążenie do rozbioru Rosji.

Poslednija Nowosti 11.II donoszą, że termin dozwolonego pobytu emigrantów rosyjskich w Turcji upłynął z dniem 8-go b. m. Emigranci prosili rząd turecki o przedłużenie prawa pobytu w Turcji, lecz rząd turecki oświadczył, iż prawo to udzielone bedzie tylko tym emigrantom, którzy przyjmą obywatelstwo tureckie.

Wozroždenje 7.II donosi o zorganizowaniu drugiej z kolei wyprzedaży rosyjskich dzieł sztuki w berlińskim domu licytacyjnym Lepkego. Pismo przypomina, iż pierwsza licytacja spowodowała protesty ze strony prawnych właścicieli wyprzedawanych dzieł sztuki.

ARTYKUŁY NIEUWZGLĘDNIONE.

Zaria Wostoka 29.I. Dyplomatyczne niespodzianki (o stosunku Polski do ZSRR).

Torgowo-Promyszlennaja Gazeta 2.II. Dyskusja skończona (o stosunkach polsko-sowieckich). *1.II.* Przebieg polsko-sowieckich rokowań w sprawie protokółu. *31I.* Doniosły akt (o podpisaniu konwencji między Niemcami a ZSRR).

Sierp 7.II Polska faszystowska ani myśli o pokoju.

Prawda 12.II. Ustrój faszystowski na początku 1929 roku (art. Peluzo). — Tydzień ukraiński (sprawozdanie z pobytu pisarzy ukraińskich w Moskwie).

Zakł. Gr. Prac. Dr., S. z o. o., Nowy Świat 54, tel. 15-56 i 242-40. Drukowane na prawach rękopisu.